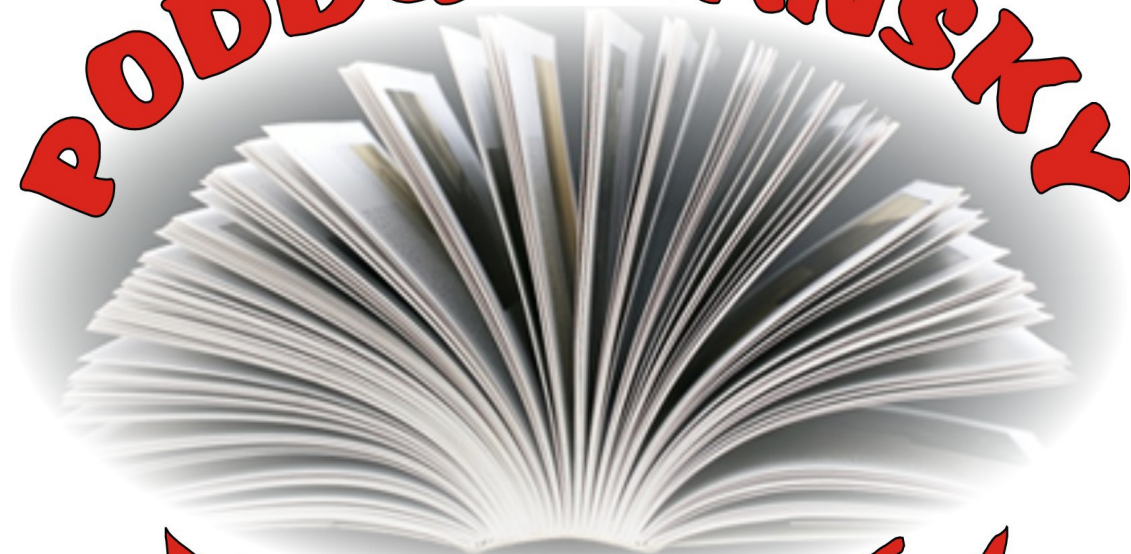

PODDUKLIANSKY

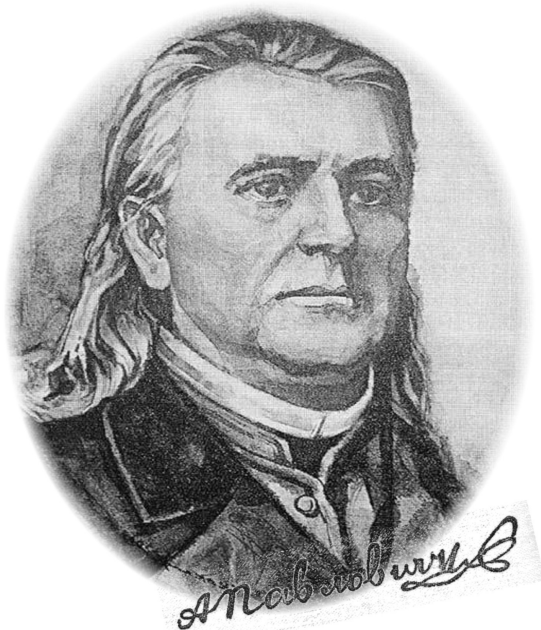

KNIHOVNÍK

Ročník 10 číslo 3

2019

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

19.9.1819 - 25.12.1900

*200. výročie narodenia Alexandra Pavloviča, rusínskeho spisovateľa,
kňaza, pedagóga a významného kultúrno-osvetového dejateľa*

OBSAH

Knižnica pre všetkých	1
Vyhodnotenie súťaže Pavlovičov literárny Svidník	5
„Ľudu verný som bol...“ - 200. výročie narodenia Alexandra Pavloviča	7
Oddelenie ako ho (ne)poznáte	10
Regionálne osobnosti – Vasil' Rudý	12
Police plné kníh	14
Viete, že...?	16
Nádherné knižnice z rôznych kútov sveta	17
Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia	18
Zo sveta kníh	19
Logická hra	20

Knižnica pre všetkých

Z aktivít našej knižnice

Už od roku 2002 sa v knižnici počas dvoch prázdninových mesiacov konajú stretnutia detí v knižnici pod názvom **Zahrajme sa spolu**. Každá streda v týždni je venovaná deťom, pre ktorých je pripravený bohatý a pestrý program. Svoju šikovnosť a zručnosť preukázali napr. vo vystrihovaní rôznych obrázkov podľa predlohy, zahrali sa aj na malých kuchárov a kuchárky, kde si podľa kuchárskej knihy pripravili sladkosť z detských piškót, do ktorých vložili banán a obalili to v čokoláde. Venovali sa aj rôznym zábavným súťažiam a hrám, čítali si knihy plné dobrodružstiev, záhad a rozprávkových bytostí. O tieto stretnutia v knižnici mali záujem nielen deti zo Svidníka, ale aj deti z okolitých dedín a miest Slovenska, ktoré prišli na prázdniny k svojim príbuzným.

10.7.2019

24.7.2019

31.7.2019

7.8.2019

21.8.2019

CHCEŠ SI ZASÚŤAŽIŤ, ZAHRAŤ SA A TRÁVIŤ VOĽNÝ ČAS V KNIŽNICI?!

ÁNO?

Podduklianska knižnica vo Svidníku pripravuje zábavné podujatia pod názvom

ZAHRAJME SA SPOLU

Kedy?

10.07.2019 od 9.00 hod. do 11.00 hod.
 17.07.2019 od 9.00 hod. do 11.00 hod.
 24.07.2019 od 9.00 hod. do 11.00 hod.
 31.07.2019 od 9.00 hod. do 11.00 hod.

Pre koho?

07.08.2019 od 9.00 hod. do 11.00 hod.
 14.08.2019 od 9.00 hod. do 11.00 hod.
 21.08.2019 od 9.00 hod. do 11.00 hod.
 28.08.2019 od 9.00 hod. do 11.00 hod.

Aký bude program?

Pre deti základných škôl od 7 do 10 rokov

hádanky, kreslenie, čítanie rozprávok, športové hry a súťaže, tvorivá dielňa a príprava nepečených koláčikov

Zúčastnením sa na tomto podujatí súhlasíš s uverejnením fotodokumentácie, ktorá bude uverejnená na www.podduklianskakniznica.sk

PREŠOVSKÝ SAMOSTATNÝ KRAJ

Text a foto Nadežda Mičáková

Vyhodnotenie súťaže Pavlovičov literárny Svidník

Podduklianska knižnica vyhlásila vo februári 2019 literárnu súťaž vo vlastnej tvorbe pre deti, mládež a dospelých pod názvom **Pavlovičov literárny Svidník**. Táto súťaž sa konala na počesť Alexandra Pavloviča, rusínskeho spisovateľa, kňaza, pedagóga a významného kultúrno-osvetového dejateľa, ktorý výrazne ovplyvnil vzdelanostnú, výchovnú a kultúrnu úroveň tunajšieho obyvateľstva v 19. storočí. Do súťaže sa zapojilo 53 súťažiacich s 83 literárnymi prácami v poézii a próze, ktoré boli zatriedené do týchto kategórií: poézia mladší školský vek, starší školský vek, stredné školy, dospelí a próza v kategórii mladší školský vek, starší školský vek a stredné školy. Práce hodnotila porota v zložení Mgr. Július Paňko, Svidník, Mgr. Anna Lažová, Svidník, PhDr. Nadežda Varcholová, Svidník a Tomáš Šoltés, DiS. art., Bardejov. Táto súťaž predchádzala sympóziu venovanému tejto významnej osobnosti, ktoré sa konalo v rámci projektu pod názvom „Ľudu verný som bol...“ – 200. výročie narodenia Alexandra Pavloviča a bolo podporené Fondom na podporu umenia.

Podduklianska knižnica vo Svidníku

Vás srdečne pozýva

na vyhodnotenie súťaže
Pavlovičov literárny Svidník,

ktoré sa uskutoční

18.9.2019 o 10.00 hod.

v Podduklianskej knižnici

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

Mená víťazov a ich umiestnenie v jednotlivých kategóriách súťaže Pavlovičov literárny Svidník, ktorej vyhodnotenie sa uskutočnilo 18.9.2019 v Podduklianskej knižnici.

Poézia mladší školský vek

1. miesto Charlotte Sofia Štofková, Giraltovce, ZŠ Kurima
2. miesto Simona Majdová, Svidník, CZŠ sv. Juraja, Svidník
3. miesto Katarína Babejová, Krajná Bystrá, ZŠ Komenského, Svidník

starší školský vek

1. miesto Iveta Jurková, Kružlová, Spojená škola - ZŠ Centrálna ul., Svidník
2. miesto Ľuboslava Gmitterová, Svidník, ZŠ Komenského, Svidník
3. miesto Justína Kapcalová, Svidník, ZŠ, Komenského, Svidník

stredné školy

1. miesto Bianka Geciová, Nová Polianka, Spojená škola - Obchodná akadémia, Centrálna ul., Svidník
2. miesto Natália Pichaničová, Svidník, Spojená škola - Obchodná akadémia, Centrálna ul., Svidník
3. miesto Robert Karsa, Svidník, Spojená škola – Hotelová akadémia, Centrálna ul., Svidník

dospelí

1. miesto Alexandra Pagáčová, Ladomirová
2. miesto Kristína Jurková, Kružlová, UK Filozofická fakulta, Bratislava
3. mesto Mária Uhrinová, Kečkovce

Próza mladší školský vek

1. miesto Milan Maťaš, Giraltovc, Súkromná základná škola, Giraltovc
2. miesto Darinka Klémová, Fijaš, Súkromná základná škola, Giraltovc
3. miesto Juliana Majerová, Giraltovc, ZŠ Giraltovc

starší školský vek

1. miesto Michaela Milá, Rovné, ZŠ Komenského, Svidník
2. miesto Sára Holodňáková, Cernina, CZŠ sv. Juraja, Svidník
3. miesto Timotej Pacák, Giraltovc, Súkromná základná škola, Giraltovc (terajšie bydlisko Cernina, od 1.9.2019 študent 1. roč. Gymnázia DH vo Svidníku)

stredné školy

1. miesto Laura Kostilníková, Rokytovc, Stredná priemyselná škola, Svidník
2. miesto Ivana Kopačková, Bardejov-Mihaľov, Stredná priemyselná škola, Svidník
3. miesto Natália Krigovská, Stropkov, Stredná priemyselná škola, Svidník

Text a foto Nadežda Mičáková

„Ľudu verný som bol...“ – 200. výročie narodenia Alexandra Pavloviča.

Pri príležitosti 200. výročia narodenia Alexandra Pavloviča, spisovateľa, kňaza, pedagóga a významného kultúrno-osvetového dejateľa, sa v Podduklianskej knižnici konalo dňa 19. septembra 2019 sympóziu venované tejto významnej osobnosti. Bol to spisovateľ, kňaz, pedagóg, folklorista a kultúrno-osvetový dejateľ, ktorý vyše 36 rokov

pôsobil vo Svidníku, kde je aj pochovaný a ktorý výrazne ovplyvnil vzdelanostnú, výchovnú a kultúrnu úroveň tunajšieho obyvateľstva v 19. storočí. Toto podujatie bolo realizované prostredníctvom Fondu na podporu umenia v rámci projektu, ktorý vypracovala Podduklianska knižnica pod názvom „Ľudu verný som bol...“ – 200. výročie narodenia Alexandra Pavloviča. Tento slávnostný deň sa začal Svätou liturgiou v Gréckokatolíckom Farskom chráme Božej múdrosti vo Svidníku a panychídou pri hrobe Alexandra Pavloviča. Na sympóziu v knižnici potom odzneli prednášky jednotlivých lektorov týkajúce sa života a tvorby Alexandra Pavloviča, genealógia rodiny Alexandra Pavloviča, jeho pôsobenie vo Svidníku a jeho boj za duchovnú identitu karpatských Rusínov. Bola predstavená aj jeho rozsiahla literárna tvorba, najmä poézia, ale aj jeho vzťah a kontakty

s významnými slovenskými národovcami a spisovateľmi 19. storočia. Predstavený bol aj ako zberateľ ľudovej slovesnosti a ľudových piesní. Jeho básne, ktoré písal, mnohé zľudovali a dostali sa do povedomia ľudu. V neposlednom rade bol predstavený aj ako národný buditeľ Rusínov. Obyvatelia mesta Svidník si ctia pamiatku tohto veľikána, o čom svedčí aj to, že 29. septembra 2011 sa stal čestným občanom mesta Svidník in memoriam, pred Domom kultúry má postavený pamätník, je po ňom pomenovaná jedna z ulíc mesta, od roku 1992 sa každoročne na jeho počesť koná vo Svidníku turistický pochod Chodníčkami Alexandra Pavloviča, na cintoríne pri Gréckokatolíckom Farskom chráme Božej múdrosti je pochovaný a v Chráme sv. Paraskevvy má pamätnú tabuľu. Aj o tom bola jedna z prednášok. Zo sympózia bol vydaný zborník, v ktorom sú uverejnené prednášky jednotlivých lektorov a ocenené víťazné práce z literárnej súťaže Pavlovičov literárny Svidník, ktorá predchádzala samotnému sympóziu. Sú to práce žiakov, študentov a dospelých v poézii a próze, ktoré hodnotila štvorčlenná porota v zložení Mgr. Anna Lažová – učiteľka základnej školy, PhDr. Nadežda Varcholová – spisovateľka, folkloristka, etnografka a publicistka, Mgr. Július Paňko – spisovateľ, Tomáš Šoltés, DiS. art. – spisovateľ. Tento zborník dostali všetci účastníci sympózia a víťazi literárnej súťaže. Zborník sa môže využiť aj v rámci edukácie ako metodický a študijný materiál pre základné a stredné školy a poslúži aj ostatným záujemcom. Lektormi na sympóziu boli PhDr. Richard Pavlovič, PhD. – archivár a riaditeľ Štátneho archívu v Košiciach a vzdialený príbuzný Alexandra Pavloviča, prot. Mgr. Peter Savčák, PhD. – pravoslávny kňaz, Doc. PhDr. Jaroslav Džoganík, CSc. – vysokoškolský pedagóg, literárny kritik, tlmočník a prekladateľ a riaditeľ Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku, Jozef Leľo – bývalý kronikár mesta Svidník, Ing. Martin Karaš – predseda Rusínskej obrody na Slovensku, promován etnograf Ivan Čižmár a Mgr. Marcela Ivančová – primátorka mesta Svidník. Alexander Pavlovič miloval ľud spod Makovice, mal hlboký a vrúcny vzťah k Svidníku, k jeho

obyvateľom a k jeho okoliu. Jeho básne si generácie našich prarodičov, rodičov i súčasníci čítali a čítajú dodnes.

Aj touto cestou chceme vyjadriť úprimné poďakovanie Fondu na podporu umenia za finančné podporenie tohto projektu, autorom referátov a všetkým, ktorí sa zapojili do literárnej súťaže Pavlovičov literárny Svidník, či už samotným súťažiacim, učiteľom a pedagógom za ich usmernenie a porote, ktorá hodnotila literárne práce a tak všetci spoločne prispeli k úspešnému priebehu celého sympózia.

Mgr. Kamil Beňko

PhDr. Richard Pavlovič, PhD.

prot. Mgr. Peter Savčák, PhD.

Doc. PhDr. Jaroslav Džoganík, CSc.

Jozef Leľo

Ing. Martin Karaš

Prom. etnograf Ivan Čižmár

Mgr. Marcela Ivančová

Text a foto Nadežda Mičáková

ODDELENIE AKO HO (NE)POZNÁTE

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

FOTOGRAFIE

Regionálne fotografie

Aj v tomto čísle Podduklianskeho knihovníka pokračujeme v predstavovaní a popise ďalších regionálnych fotografií, ktoré vo svojom regionálnom zbierkotvornom fonde vlastní oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry Podduklianskej knižnice vo Svidníku. Pri

uverejnených fotografiách uvádzame ich stručný popis. Uvedené fotografie sú vzácnymi dokumentmi prezentujúcimi históriu mesta Svidník prostredníctvom historických objektov.

Staršej a strednej generácii obyvateľov Svidníka a okolia bola známa budova, ktorá stála na ľavej strane pri hlavnej ceste na Ulici sovietskych hrdinov smerom na Duklu, ktorú miestni obyvatelia ľudovo pomenovali ako Dom Baslára, resp. Baslárov dom. Budova bola určitou dominantou mesta Svidník.

Vpredu v nej sídlila predajňa mäsa, predajňa pohostinstva, neskôr pomenovaná ako Express GRIL a predajňa OČNÁ OPTIKA. V zadných priestoroch bolo pohostinstvo a na poschodí reštaurácia. Budova mala aj balkón. Baslárovci pochádzali z Moravy. Veľmi si obľúbili mesto Svidník a jeho obyvateľov. Jozef Baslár, starší, sa narodil v r. 1899 v obci Radomilov v okrese Šumperk, do Svidníka prišiel v r. 1928, tu sa oženil. Bol prvým živnostníkom - mäsiarom vo svidníckom regióne. Zomrel v r. 1962, pochovaný je vo Svidníku. Jozef Baslár, mladší, bol jeho prvým (prvorodeným) synom,

narodil sa v r. 1935, zomrel v r. 1994 vo Svidníku, kde je aj pochovaný. V rokoch 1976-1990 (tri volebné obdobia) bol predsedom Mestského národného výboru vo Svidníku, teda plných 14 rokov. Výrazne sa zaslúžil o rozvoj mesta Svidník vo všetkých oblastiach jeho života. Budova bola asanovaná v roku 1977.

Na Ulici sovietskych hrdinov stála ďalšia budova so sériou obchodíkov: predajňa KNIHY, predajňa MLIEKO a predajňa ODEVY, ktorá bola ľudovo známa ako „Odevy u Olejárky“, taký názov získala od obyvateľov mesta Svidník a okolia preto, lebo dlhoročnou vedúcou predajne bola p. Olejárová, ktorá bola k zákazníkom úslušná a prívetivá a mala vždy kvalitný výber odevov. Za budovou v prístavbe sídlila Slovenská poisťovňa, neskôr tam boli kancelárie Lesného závodu vo Svidníku a sídlila v nej aj

Okresná hvezdáreň, ktorá sa po asanácii budovy presťahovala do obce Roztoky, v ktorej je dodnes.

Ďalšou zaujímavou a historickou budovou v povojnovom Svidníku bola budova, ktorá stála za terajším Okresným úradom na ľavej strane dnešnej pešej zóny smerom ku Gymnáziu duklianskych hrdinov. V budove bolo zriadené zdravotné stredisko, v ktorom ordinovali takí lekári, ako napr. MUDr. Ornatský, MUDr. Pribula a ďalší. MUDr. Miron Pribula (narodil sa v r. 1917, zomrel v r. 1983) bol prvým povojnovým

lekárom v meste a okrese Svidník. Pochovaný je vo Svidníku. Neskôr v tejto budove sídlila predajňa NÁBYTKOM.

K historickým budovám, resp. objektom, pridávame aj fotografiu z prvomájových osláv v r. 1970-1971, na zábere ktorej okrem účastníkov prvomájového sprievodu - žiakov základných škôl vpredu je záber na Baslárov dom, v pozadí je záber na nové nákupné stredisko a obytný blok, tzv. bytovku.

Opäť môžeme skonštatovať, že fotografia, v našom prípade regionálna, patrí k výrazným a významným vizuálnym dokumentom, na ktorých je zachytená nielen dobovosť, ale aj „pamäť regiónu.“ Preto regionálna fotografia sa dá využiť širokospektrálne či už pri spracovávaní monografií, resp. publikácií, pri spracovávaní bakalárskych a diplomových prác s regionálnou tematikou, pri inštalovaní výstav, alebo jednoducho pri poznávaní histórie regiónu a pod. A v tom je jedinečnosť fotografie. Autorom fotografií, ktoré predstavujeme v tomto čísle Podduklianskeho knihovníka, je známy svidnícky fotograf Michal Hudák.

Emília Kudlová

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im REGIONÁLNE OSOBNOSTI. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatelnú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Vasil' Rudý **pedagóg, kultúrno-osvetový činiteľ**

Dobrým učiteľom, oduševneným pracovníkom, citlivým človekom a obľúbeným kolegom môže byť len ten, kto miluje život, ľudí, svoju prácu, kto ochotne odovzdáva svoje vedomosti iným, je prísny na iných, ale najmä na seba, je kritickým a sebakritickým.

K takým osobnostiam patril aj zaslúžilý učiteľ Vasil' Rudý. Narodil sa 21.12.1913 v Lodomirovej v rodine drobného roľníka v Prešove. Ešte ako študent prešovskej pedagogickej akadémie podieľal sa napr. 15.5.1931 spolu so svojim spolužiakom Jurajom Ščamborom na realizácii ochotníckej divadelnej hry „Znimčenyj Jurko“ (Ponemčený Jurko). Už vtedy sa uňho prejavil hlboký vzťah k ochotníckemu divadlu. Pedagogické vzdelanie ukončil v r. 1933. Najprv učil na Zakarpatsku, kde rozvíjal bohatú kultúrno-osvetovú činnosť, neskôr v Čirči, okr. Stará Ľubovňa, v Čertižnom (1933-1937), teraz okres Medzilaborce, v Driečnej, Nižnom Komárniku (1939-1941) a v Medzilaborciach (1937-1938). Všetok svoj voľný čas venoval práci s mládežou, ale aj s dospelými. Viedol ochotnícke divadelné súbory, v Medzilaborciach založil mandolínový orchester učiteľov, ktorého bol režisérom i scenáristom. Zúčastňoval sa rôznych súťaží. Viedol ovocinárske krúžky, učil ľudí pestovať nové odrody ovocia.

Pôsoobil aj ako učiteľ a riaditeľ Základnej školy v Chmeľovej, okr. Bardejov. V Chmeľovej bol aj kronikárom obce. Tu založil základnú poľnohospodársku školu, ktorú navštevovali 14-15-roční žiaci z obce i okolia. Pre potreby tejto školy založil ovocinársky sad. Viedol 60-členný detský spevácky zbor, s ktorým vystupoval v okolitých obciach pod Makovicou. V ťažkých časoch druhej svetovej vojny založil v obci cirkevný spevácky zbor (r. 1940-1943), v jeho repertoári boli okrem náboženských piesní aj ľudové piesne ukrajinské, ruské a slovenské a tiež tance.

Bol aktívnym antifašistom.

Po oslobodení od r. 1945 sa Vasil' Rudý s elánom zapája do kultúrno-osvetovej činnosti a národnostného života vo svídnickom regióne. Pomáhal pri zakladaní

mládežníckej organizácie Zväz mládeže Karpát (Sojuz Molodi Karpat), neskôr Československého zväzu mládeže. Angažoval sa aj vo vtedajšom Kultúrnom zväze ukrajinských pracujúcich.

V rokoch 1950-1956 pôsobil ako učiteľ na Štátnom ruskom gymnáziu vo Svidníku (názov školy v r. 1948-1953, pozn. E.K., v rámci školského systému gymnázium od r. 1953-1960 nieslo názov Jedenásťročná stredná škola, v r. 1960-1973 to bola Stredná všeobecnovzdelávacia škola, od r. 1973 doteraz je to Gymnázium duklianskych hrdinov vo Svidníku, pozn. E.K) a zároveň v r. 1956-1958 pôsobil ako vychovávateľ v tamojšom internáte. Po výstavbe samostatnej budovy študentského internátu vo Svidníku pôsobil ako jeho riaditeľ v r. 1956-1958. Potom učil v Krajnej Poľane (1958-1964) a na Základnej deväťročnej škole vo Svidníku, kde pôsobil až do odchodu do dôchodku. Ako samouk vynikajúco ovládal nemecký jazyk. Za dlhoročnú pedagogickú, kultúrno - osvetovú a výchovnú činnosť bol ocenený titulom Zaslúžilý učiteľ a pamätnými plaketami. Všade, kde pôsobil, zanechal veľký kus svojej plodnej práce.

Vasiľ Rudý plným priehrstím rozdával svoj um a vedomosti mladej generácii, z ktorej vyrástli inžinieri, lekári, učitelia a pod., a preto právom patrí ako regionálna osobnosť do regionálnej historiografie okresu Svidník. Zomrel 10.1.1982 v Ladomirovej, kde je aj pochovaný.

Emília Kudlová

Použitá literatúra

Krajeznavčyj slovnyk Rusyniv-Ukrajinciv : Prjaševščina.- Prešov : Zväz Rusínov-Ukrajincov Slovenskej republiky, 1999. 430 s. ISBN 80-85137-15-1.

Kudlová, Emília: Vasiľ Rudý (Vasyl' Rudyj) (1913-1982)/-PK.- In: Kultúrnik.- Roč. IV, č. 9 (1998), s. 5.- V rubrike [Osobnosti]

Šelepec, Jozef: Rus'ko-ukrajins'kyj amators'kyj teatr na Slovaččyni (1919-1949)/Josyf Šelepec.- Prešov : Štátna vedecká knižnica, 2012. 95 s.- ISBN 978-80-89614-01-1.

Škurla, Michal: Holos pam'jati/Mychajlo Škurla.- Prešov : NITECH, 2014. 213 s. ISBN 978-80-8.

Police plné kníh

Knižné novinky

Publikácie uverejnené v tomto časopise boli zakúpené do Podduklianskej knižnice vo Svidníku s finančnou podporou Fondu na podporu umenia

HORST, Jorn Lier - ENGER, Thomas
Bod nula. - Bratislava : Premedia, 2019. - 295 s.

Bývalá kráľovná bežeckých tratí Sonja Nordstromová záhadne zmizne krátko po vydaní svojej kontroverznej autobiografie. Keď do jej odomknutého domu vojde novinárka Emma Rammová, nájde na televízore pripevnené jej štartovné číslo. Prípadov priedelia vyšetrovatel'ovi Alexandrovi Blixovi, ktorý sa stále nevie vyrovnat' s tým, ako pred rokmi skončila rukojemnícka dráma, kde mal len stotiny sekundy na správne rozhodnutie. Okolnosti spôsobia, že Rammová a Blix musia pri vyšetrovaní spolupracovať. Postupne prichádzajú na to, že Nordstromovej zmiznutie je len jedným dielikom presne premysleného plánu. Scenáru, ktorý napísal metodický a nemilosrdný vrah. Po ničom netúži tak, ako po pozornosti publika. A má sa ním stať celá krajina.

KAPUSTA, Miroslav
Nespi, lebo sa ti prisní...! - Turany : P+M Turany.
- 150 s.

Za názvom prozaického príbehu pre deti (ale aj ich rodičov a starkých) **Nespi, lebo sa ti prisní...!**, sa skrýva neobyčajne obyčajný príbeh 8 ročného dievčatka, Dominiky. Táto je povahou veľmi citlivá, empatická a možno so schopnosťami, o ktorých ani sama ešte nevie. Týkajú sa až neuveriteľného prežívania jej vlastných snov alebo je to iba jej fantázia? Čiastočne to tušia a trápia sa tým jej rodičia a starká, ku ktorej prišla na prázdniny z prostredia mesta. Na dedine, i v starkinej chalúpke pod lesom, zažíva rôzne situácie, ktoré by v meste asi zažiť nemohla. Patrí medzi ne život s domácimi zvieratkami, ale najmä spoločné chvíle s chlapcami, jej dvoma novými priateľmi z dediny...

TRGOVÁ, Katarína

Jednoduché a chutné recepty nielen pre alergikov. - Bratislava : Perfekt, 2019. - 213 s.

Vyhýbate sa niektorým potravinám, pretože cítite, že vám neprospievajú? Alebo sa chcete zdravšie, ale stále chutne stravovať? Alebo radi varíte z bežne dostupných surovín, no nebaví vás utekať do obchodu, keď ich práve nemáte doma? Potom je táto kuchárka určená pre vás. Navarili sme pre vás bez najčastejších alergénov, ako sú múka, mlieko, vajce, sója, orechy. V knihe sa snúbia tradičné slovenské recepty s obľúbenými receptami obraničných kuchýň od raňajok, cez polievky, obedy, šaláty, zákusky až po nápoje. Bonusom je kapitola venovaná domácej výrobe - pripravte si zdravšiu verziu majonézy, kečupu, zmrzliny, džemu či gaštanového pyrú.

STEEL, Danielle : Vojvodkyňa. - Bratislava : Ikar 2019. - 301 s.

Polosirotá Angélique Lathamová vyrastá s otcom a dvoma nevlastnými bratmi na zámku Belgrave. Súrodenci sestru len trpia a hneď po otcovej smrti zariadia, aby panstvo opustila. Krásna, múdra šľachtičná si musí poradiť v krutom svete, odkázaná iba sama na seba. Angélique pracuje ako pestúnka šiestich detí, ale keď sa ju pokúsi znásilniť jeden z hostí domáceho pána, ocitne sa na dlažbe. Zúfalá dievčina hľadá šťastie v Paríži. Na ulici zachráni mladú prostitútku a tá jej nepriamo ukáže východisko z nezávideniahodnej situácie. Angélique si otvorí elegantný nevestinec, ktorý sa stane najvyhľadávanejším v Paríži. Vplyvní a bohatí páni z najvyšších vrstiev si v ňom plnia tajné erotické túžby až do dňa, keď sa v salóne stane vražda. Román odohrávajúci sa v Anglicku, Paríži a New Yorku zachytáva pády a zápasy žien v spoločnosti, ktorú riadia muži. Vykresľuje fascinujúci obraz ženy, ktorá si svojou krásou, skromnosťou a nezlomným duchom zaslúži byť nazývaná Vojvodkyňou.

Nadežda Mičáková

Viete, že... Viete, že...

- ◆ **preprint** /angl./ predbežné publikovanie sprístupňujúce úplné alebo skrátené znenie určitého textu pred jeho oficiálnym vydaním alebo prednesením, zvyčajne rozmnožené v malom počte exemplárov a distribuované v uzavretom okruhu záujemcov; predbežný výtlačok
- ◆ **produkcia** /lat./ tvorba literárnych a umeleckých diel
- ◆ **prológ** /gréc./ úvod k väčšiemu slovesnému dielu; predhovor, predslov; príhovor
- ◆ **prolongácia** /lat./ predĺženie lehoty platnosti
- ◆ **promócia** /lat./ slávnostný akt, napr. pri vyjdení knihy; krst
- ◆ **proprionym** /lat+gréc./ pseudonym zvolený podľa duševných alebo telesných vlastností autora
- ◆ **prototyp** /gréc./ prvotný výtlačok; skúšobný výtlačok
- ◆ **próza** /gréc./ súhrn diel písaných neveršovanou rečou
- ◆ **prozaik/prozaička** /gréc./ spisovateľ píšuci prózu
- ◆ **pseudoepigrafia** /gréc./ vydávanie literárneho alebo vedeckého diela pod nepravým menom
- ◆ **pseudoliteratúra** /gréc.+lat./ slabá, nepravá literatúra; pochybná, neumelecká literatúra
- ◆ **pseudonym** /gréc./ akékoľvek označenie (vymyslené, prevzaté, skratkové, značkové a pod.) ktoréhokoľvek literárneho prejavu, odlišujúce sa od občianskeho mena autora; krycie meno autora
- ◆ **pseudonymografia** /gréc./ odvetvie bibliografie zaoberajúce sa dešifrovaním pseudonymov a ich súpisom

Prameň: ŠALING, Samo – IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, Mária – MANÍKOVÁ, Zuzana. 1997. *Veľký slovník cudzích slov*. Veľký Šariš : SAMO – AAMM, 1997. 1310 s. ISBN 80-967524-0-5.

Nádherné knižnice z rôznych kútov sveta

Livraria Lello e Irmao je vysnívaným miestom v Porto, považovaným za jedno z najkrajších európskych miest. Vnútri uvidíte nádherné a jedinečné schody a úžasnú strechu z farebného skla. Ak ste fanúšikom Harryho Pottera, mali by ste vedieť, že jeho autor J.K. Rowlingová skutočne žila v Porte (Portugalsko) a že Lello schody boli inšpiráciou pre Rokfortské schody. Určite vás zaujme novogotický štýl budovy, zdobené steny a ozdobené stĺpy.

Livraria da Vila sa nachádza v São Paulo v Brazílii.

Zdroj: <https://interiordesignshop.net/best-places-visit-most-beautiful-libraries-in-the-world/>

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonal tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

MÚZY

Múzy – **bohyne umení**. Dcéry najvyššieho boha Dia a bohyne pamäti Mnemosyny. Bolo ich deväť. Múzy si Gréci a Rimania predstavovali ako krásne ženy, ktoré sa vyrovnali najkrajším bohyniam. Mali rady spev a tanec, ktorým obveseľovali bohov i seba, ich vodcom bol boh Apolón. Žili na Olympe. K ľuďom boli milé a láskavé, najmä k svojim obľúbeným básnikom, dramatikom, pevcom a hercom. Za urážky sa, pravda, pomstili: vzali napríklad hlas, sluch i zrak. *“Je šťastný na svete ten, koho milujú Múzy”, hovorí sa v Homérskych hymnoch.*

NARKISSOS

Narkissos – (lat. **Narcissus**) – syn riečneho boha Kefisa a nymfy Leiriopy. Bol to krásny a veľmi nasmelý mladík; zo všetkého najradšej sa osamote potuloval po lesoch. Pretože sa vyhýbal spoločnosti, nymfy ho považovali za samoľúbeho a namysleného. Rozhodli sa preto, že sa mu pomstia. Vhodná príležitosť sa im naskytla, keď odmietol lásku nymfy Echo, ktorá sa zo žiaľu utrápila tak, že zostal po nej len hlas. Preto bohyňa lásky Afrodita spôsobila, že sa zaľúbil sám do seba, presnejšie do vlastného obrazu, ktorý zazrel v lesnej studničke. Podľa jednej verzie sa potom v obdiv seba samého tak dlho nad studničku nakláňal, až do nej spadol a utopil sa. Podľa inej sa márnou láskou utrúpil. Jeho telo sa premenilo na voňavý kvietok, ktorý sa dodnes volá narcis. *Jeho meno žije však aj ako symbol: prešlo dokonca do vedeckej terminológie na označenie patologickej samoľúbosti, videnia sa v sebe samom, skrátka „narcizmu“.*

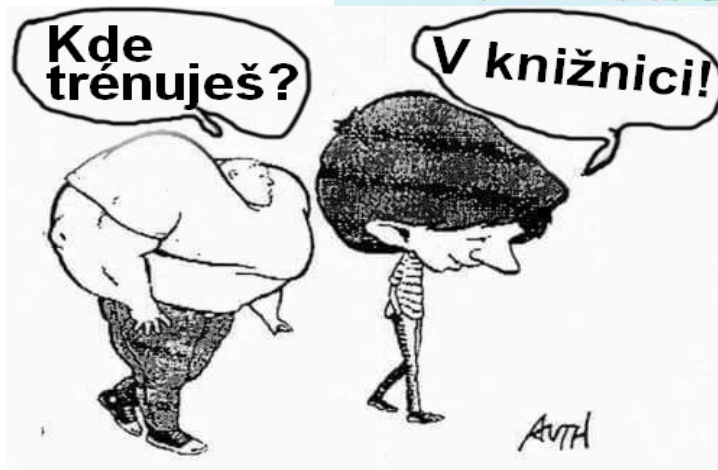
obrázky na: <https://quizlet.com/238510284/9-muz-greckich-flash-cards/>
[https://sk.wikipedia.org/wiki/Narcis_\(mytol%C3%B3gia\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Narcis_(mytol%C3%B3gia))

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1998. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia II. : výberová bibliografia.*
Svidník : Podduklianska knižnica, 1998. 36 s. ISBN 80-85147-27-0

Zo sveta kníh

Zdroj: <https://lepsiden.sk/vtipy-o-knihach-kreslene/>

„Sú aj horšie zločiny ako pálenie kníh.
Jeden z nich je nečítať ich.“

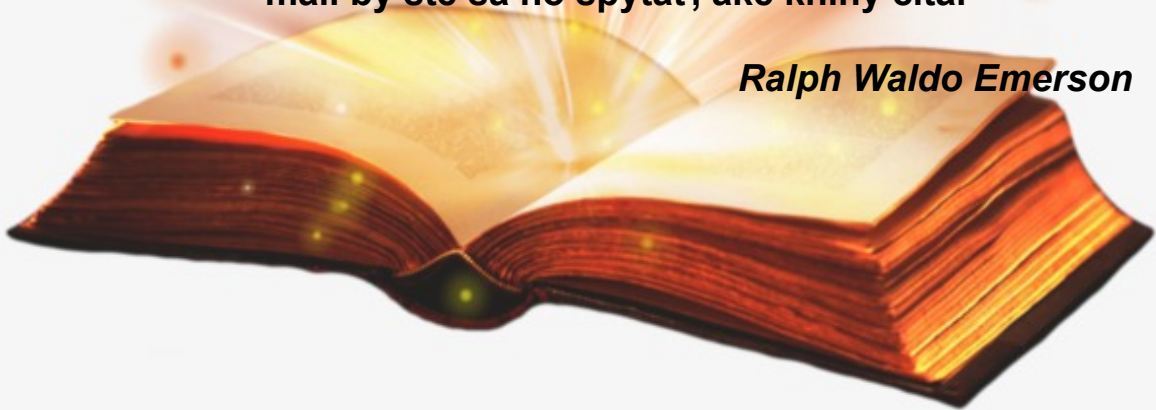
Joseph Brodsky

„Tak veľa kníh a tak málo času.“

Frank Zappa

„Ak stretnete človeka vzácneho intelektu,
mali by ste sa ho spýtať, aké knihy číta.“

Ralph Waldo Emerson

Logická hra

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

SUDOKU

	6				8	4		5
7		5				8	6	
	8							
8	1		5				2	4
				8			3	1
	7			2			8	6
4		1			2			
2		8		9			5	
		7				2	4	

	1			7	8			
	8			4		9		
		5	6				1	
1				6				5
	4		9	1	5		7	2
	6	7		8		4		
			3			1		
	7		8	9			2	3
					4			

**Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882191. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Bc. Ľudmila Priputníková, Nadežda Mičáková**